OBSAH:

I. ČÁST 2

A ROZŠÍŘENÍ SLUŽEB 2
i. Konzulární jednatelství a výpomoci 2
ii. Honorární konzuláty 2
B KONZULÁRNÍ OCHRANA OBČANŮ ČLENSKÝCH STÁTŮ EU 2
C VYSLÁNÍ ČESKÝCH POLICISTŮ DO CHORVATSKA 3
D PROBLEMATIKA PAŠOVÁNÍ DROG 3

II. ČÁST 4

A VÝKONY KONZULÁRNÍ SLUŽBY ČR V PRŮBĚHU CELÉHO KALENDÁŘNÍHO ROKU 2010 4
B STÁLÁ PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ ČINĚNÁ KONZULÁRNÍ SLUŽBOU VE PROSPĚCH ČESKÝCH OBČANŮ 4
C CESTOVNÍ DOKLADY ČR POUŽITELNÉ PRO CESTOVÁNÍ DO ZAHRANIČÍ 5
i. Cestovní pas 5
ii. Cestovní průkaz 5
iii. Náhradní cestovní doklad EU (Emergency travel document) 6
iv. Občanský průkaz 6
D CESTOVÁNÍ DĚTÍ 6
E ZTRÁTA ŘIDIČSKÉHO PRŮKAZU V ZAHRANIČÍ 6
F ZÁKLADNÍ DOPORUČENÍ PRO TURISTY 7
i. Desatero na cesty do zahraničí 7
G DOBROVOLNÁ REGISTRACE PŘI CESTÁCH DO ZAHRANIČÍ - DROZD 10

III. ČÁST 11

A MIMOŘÁDNÉ SITUACE V ZAHRANIČÍ 11
B CESTOVÁNÍ DO EGYPTA A NĚKTERÁ DOPORUČENÍ 12
C TRESTNÁ ČINNOST OBČANŮ ČR V ZAHRANIČÍ 12

IV. ČÁST – PŘÍLOHY 14

I. Část

A Rozšíření služeb

i. Konzulární jednatelství a výpomoci

Každoročně jsou na období letní turistické sezóny v místech největšího výskytu českých občanů dočasně zřizovány samostatné konzulární úřady ve formě **konzulárních jednatelství.** V letošním roce tomu tak bude tradičně ve **Splitu**, v **Rijece**, v **Barceloně a** v **Burgasu.** Konzulární jednatelství v **Podgorici** (Černá Hora) funguje dlouhodobě i mimo letní sezónu.

Konzulární jednatelství jsou zřizována na přechodnou dobu nejfrekventovanější letní turistické sezóny a mají za cíl pokrýt zejména ty oblasti, ve kterých čeští občané nezbytně potřebují pomoc efektivního konzulárního pracoviště.

Podstata činnosti těchto dočasných konzulárních pracovišť spočívá zejména v poskytování pomoci českým občanům, kteří se ocitnou v zahraničí v nouzi. Pomoc je poskytována ve všech případech nouze, od hospitalizace až po řešení úmrtí občanů ČR, vystavování cestovních průkazů v případech ztráty nebo odcizení cestovních pasů, poskytování pomoci při zajišťování návratu českých občanů zpět do vlasti, při omezení osobní svobody apod.

Vedle zřízení samostatných konzulárních jednatelství v turistických centrech budou existující diplomatické mise a konzulární úřady na turisticky nejfrekventovanějších místech posíleny formou personální **výpomoci z ústředí**, z MZV ČR. Letos tuto výpomoc obdrží Velvyslanectví ČR v **Záhřebu a Madridu.** Výpomoc bude dále vyslána na Velvyslanectví ČR v **Rijádu** za účelem posílení vízového úseku, neboť v turistické sezóně tento zastupitelský úřad vyřizuje vysoké počty žádostí o vízum cizinců cestujících do ČR.

ii. Honorární konzuláty

Kromě výše zmíněného krátkodobého posilování české konzulární služby disponuje MZV ČR rozsáhlou sítí svých **honorárních konzulárních úřadů,** kterou začala nově vytvářet po r. 1990 a kterou navázala na praxi československé zahraniční služby po r. 1918.

Česká republika má v současnosti celkem 168 funkčních honorárních konzulátů.

Tyto úřady hrají nezastupitelnou roli při zajišťování konzulární pomoci našim občanům v místech jejich pobytu v zahraničí. Honorární konzulové, kteří napomáhají při naplňování úkolů české diplomacie v zahraničí, vykonávají své úřady plně na své náklady a jsou neocenitelnou součástí české zahraniční služby.

B Konzulární ochrana občanů členských států EU

V rámci EU je praktikována konzulární ochrana poskytovaná navzájem ve prospěch občanů všech členských států. Spočívá konkrétně v tom, že v případě neexistence zastupitelského úřadu některého členského státu EU ve třetí zemi se může občan takového členského státu obrátit na zastupitelský úřad kteréhokoliv jiného členského státu v dané třetí zemi a žádat konzulární ochranu. Ta je poskytována v případech úmrtí, vážné nehody či nemoci, v případě omezení osobní svobody,

obětem násilných trestných činů, v případech nouze a repatriace a při nutnosti vydání **náhradního cestovního dokladu EU**.

Český občan se může tedy obrátit ve výše vymezených případech na kterýkoliv zastupitelský úřad jiného členského státu EU za podmínky, že v daném místě nepůsobí zastupitelský úřad ČR.

Podrobnější informace naleznete na internetových stránkách MZV ČR v kapitole „Cestujeme do zahraničí" podkapitole „Konzulární ochrana občanů EU".

Pro informaci zastupitelské úřady ČR vydaly v roce 2010 celkem 19 náhradních cestovních dokladů EU (ETD) občanům jiných členských zemí.

C Vyslání českých policistů do Chorvatska

Na základě kladné zkušenosti z předchozích turistických sezón a v souladu s bilaterálním „Memorandem o porozumění" budou v rámci policejní spolupráce do Chorvatska i v **období letní turistické sezóny 2011, a to od 1.7.2011 do 31.8.2011, vysláni příslušníci Policie ČR,** jejichž úkolem bude ve společných hlídkách s chorvatskými kolegy řešit případy, kdy naši občané přijdou do styku s chorvatskou policií. Místem výkonu služby budou města Omiš a Šibenik. Čeští občané policisty snadno rozpoznají, protože budou ve služebních uniformách Policie České republiky.

Policisté budou sloužit ve dvojicích a budou se měnit každých 14 dnů.

Pokud se občané ČR na dovolené v Chorvatsku ocitnou v situaci, která vyžaduje intervenci ze strany chorvatské policie, mohou využít volání na tísňové číslo 112. Mimořádnou výhodou je skutečnost, že budou chorvatskou policií přepojeni na českého policistu a s ním mohou vše řešit v češtině.

D Problematika pašování drog

Ve vazbě či ve výkonu trestu se v nejrůznějších zemích, především v Latinské Americe, ale i např. v SRN, Francii, Itálii a Rakousku se nacházejí občané ČR za pokus o pašování drog. V této souvislosti vydalo MZV ČR doporučení, která jsou umístěna na webové stránce ministerstva. MZV ČR v nich upozorňuje na fakt, že latinskoamerická a africká mafie rekrutuje k převozu drog stále více mladých lidí z bývalého východního bloku, kteří za poměrně nízkou odměnu riskují vysoké tresty odnětí svobody. Kromě nezákonnosti samotného převážení drog upozorňuje také na nebezpečí spojené s rizikem ohrožení života, ke kterému může dojít při převážení drogy v trávícím traktu ve speciálně upravených kapslích.

MZV ČR také upozorňuje občany ČR, aby v žádném případě nereagovali na žádosti neznámých osob o doručení zavazadel či jiných zásilek při cestách z Latinské Ameriky do Evropy. Odrazovat naše občany by měly též životní podmínky ve věženích v zemích Latinské Ameriky či Afriky.

Od začátku tohoto roku eviduje Konzulární odbor celkem **25 nových případů** (z toho 6 v SRN 4 v Polsku, 2 v Brazílii) omezení osobní svobody v souvislosti s drogami.

- Detailní statistiky viz.:
  - Tabulka 1 - Počty omezení osobní svobody za drogové delikty ke dni 31. 12. 2010, str. 14
  - Tabulka 2 - Statistický přehled o poskytované pomoci v letech 2004 – 2010, str. 14
  - Tabulka 3 - Pořadí ZÚ dle počtu vydaných cestovních průkazů v roce 2010, str. 15
  - Tabulka 4 - Pořadí ZÚ dle řešených případů úmrtí, str. 15

II. Část

Česká konzulární služba plní úkoly při ochraně práv a oprávněných zájmů českých občanů v zahraničí, ale i českých právnických osob a státních institucí, ve smyslu příslušných ustanovení Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích ze dne 24. dubna 1963.

A Výkony konzulární služby ČR v průběhu celého kalendářního roku 2010

V nesčetných případech byla občanům ČR ve finanční nouzi zprostředkována pomoc od jejich příbuzných či známých prostřednictvím specializovaných agentur (zejména Western Union), případně byl proveden tzv. doplňkový prodej valut zastupitelskými úřady.

Konzulární úkony, které provádějí jednotlivé zastupitelské úřady v zahraničí, zahrnují velké množství aktivit, které nejsou vždy měřitelné a statisticky zaznamenané. Stává se, že je konzulární služba zapojena do řešení nějakého případu, např. v souvislosti s pohřešováním nebo únosem českého občana, řešením pomoci v nouzi a dalších, a v průběhu prováděných úkonů se ukáže, že reálná situace je jiná, než jak ji zastupitelskému úřadu označila osoba žádající o součinnost.

Podchyceno není ani velice časté poskytování rad a návodů, jak má český občan při řešení své situace postupovat, resp. jeho kontinuální „odborné vedení“ při vyřešení jeho problému, k němuž je přistupováno většinou v případech, kdy je to zejména z důvodu značné geografické vzdálenosti českého občana od zastupitelského úřadu ČR, na který se obrací, praktické.

B Stálá preventivní opatření činěná konzulární službou ve prospěch českých občanů

Systém české konzulární služby funguje takovým způsobem, aby při obdržení nutného prvotního signálu o vzniku mimořádné situace zajistil rychlé a efektivní odpovídající řešení, ať už přímo na místě v zahraničí nebo v ústředí, na MZV ČR v Praze. To vyžaduje vzájemnou spolupráci, koordinaci a bezchybné plnění úkolů ze strany jednotlivých článků daného systému.

Nejlepším způsobem řešení konzulárních situací je však, samozřejmě, maximálně efektivní působení k jejich prevenci. Za tímto účelem je na **webové stránce www.mzv.cz** umístěna řada užitečných informacích MZV ČR pro turisty, jejichž smyslem je poskytnout občanům ČR informační servis, který jim usnadní rozhodování a upozorní je na různá rizika a nebezpečí s cestováním spojená. Většina těchto informací je umístěna v samostatné kapitole **„Cestujeme“.**

V uvedené kapitole se nachází přehled států a teritorií s nejdůležitějšími informacemi vztahujícími se vždy ke konkrétnímu státu. Tyto informace se nacházejí v odkazu **„Cestování“**.

Na webové stránce MZV jsou též průběžně aktualizována doporučení a varování MZV ČR k cestování do cizích států vydávaná v závislosti na změnách bezpečnostní situace v dotčených státech. Tato doporučení a varování se nacházejí také v kapitole **„Cestujeme“ -„Aktuální doporučení a varování“**. Je zde rovněž **„Přehled států s bezvízovým stykem.**

V kapitole **„Cestujeme“** je uvedeno tzv. **„Desatero na cesty“** s upozorněními na záležitosti, na něž by si měl český občan dát pozor již před započetím cesty, ale i v jejím průběhu, tak, aby jeho návštěva cizích zemí proběhla bez problémů a k jeho spokojenosti. Umístěna je zde rovněž kapitola týkající se pomoci v nouzi, kterou občanům ČR poskytují ZÚ ČR v zahraničí, a popis cca 30 aktualizovaných nejčastějších životních situací, s nimiž se může občan v zahraničí setkat, resp. v nichž se zahraniční prvek nějakým způsobem odráží **(„Cestujeme“ - „Jak řešit situace v zahraničí“)**. Na zvláštní stránce je rovněž základní informace o konzulární ochraně občanů ČR v rámci EU.

Zastupitelské úřady ČR a Ministerstvo zahraničních věcí ČR mají **nepřetržitou diplomatickou službu**, která je určena pro naléhavé a vážné případy. Na zmíněné webové stránce ministerstva se proto v kapitole **„O ministerstvu“ - „Diplomatické mise“** nachází seznam všech zastupitelských úřadů v zahraničí. Tam lze nalézt i potřebná telefonní, faxová i e-mailová spojení.

C Cestovní doklady ČR použitelné pro cestování do zahraničí

V souladu s ustanovením § 5 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů, jsou českými cestovními doklady:

a) cestovní pas,
b) diplomatický pas,
c) služební pas,
d) cestovní průkaz,
e) jiný cestovní doklad na základě mezinárodní smlouvy.

i. Cestovní pas

S uvedeným platným cestovním dokladem mohou občané ČR cestovat do všech států světa.

Cestovní pas, vydaný občanovi České republiky po 1. 9. 2006, je vybaven strojově čitelnou zónou a nosičem dat obsahujícím biometrické zobrazení obličeje.

Cestovní pas, o výdej kterého požádal občan České republiky po 1. 4. 2009, je vybaven strojově čitelnou zónou a nosičem dat obsahujícím biometrické zobrazení obličeje a biometrické údaje o otiscích prstů.

ii. Cestovní průkaz

V případě ztráty cestovního dokladu v zahraničí se mohou občané České republiky obrátit na nejbližší zastupitelský úřad ČR s žádostí o výdej cestovního průkazu. Cestovní průkaz slouží

občanům České republiky jako cestovní doklad pro potřeby návratu do vlasti. Má platnost max. 6 měsíců.

iii. Náhradní cestovní doklad EU (Emergency travel document)

V případě, že v zemi, v níž se občan ČR nachází, nesídlí zastupitelský úřad ČR, může se obrátit na zastupitelský úřad některého z členských států EU, který v dotyčné zemi sídlí, a požádat o vydání náhradního cestovního dokladu EU. Ten může být vydán pro jedinou cestu do ČR či státu, v němž má občan ČR trvalé bydliště, nebo ve výjimečných případech do jiného místa určení.

iv. Občanský průkaz

Je chápán jako cestovní doklad (pro státy EU/EHP) pouze pro jeho držitele, nikoli pro dítě v něm zapsané. Doporučujeme proto, aby dítě, které cestuje společně s rodičem a je zapsáno v jeho občanském průkazu, bylo vybaveno svým vlastním cestovním dokladem. Do Švýcarska mohou na občanský průkaz cestovat pouze občané ČR starší 18 let, občanský průkaz musí obsahovat zónu se strojově čitelnými údaji.

Od 12. června 2010 mohou občané ČR nově cestovat na OP též do Srbska.

D Cestování dětí

Děti, občané ČR, mohou do ciziny cestovat na vlastní platný cestovní pas a taktéž bez vlastního cestovního pasu, pokud jsou zapsány v platném pasu rodiče a cestují spolu s ním. V tomto případě ovšem doporučujeme ověřit u zastupitelského úřadu státu, který občan hodlá s dítětem navštívit, zda lze do něho s dítětem zapsaným v pase rodiče cestovat.

Pokud bylo dítě **zapsáno do cestovního dokladu rodiče do 1. 9. 2006**, může s rodičem cestovat do zahraničí **do dosažení 15 let věku.** Dítě, které bylo do cestovního dokladu rodiče **zapsáno po 1. 3. 2008**, může s rodičem cestovat do zahraničí **do dosažení 10 let věku** (v období od 1.9.2006 do 1.3.2008 se zápis dětí do cestovních dokladů neprováděl).

Upozorňujeme, že od 1. července 2011 již nebude možno zapisovat děti do cestovních dokladů rodičů, a to na základě zákona č. 197/2010 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech. Až do tohoto data je tedy nadále možné zapsat do pasu rodiče děti mladší 10 let.

E Ztráta řidičského průkazu v zahraničí

V současné době legislativa České republiky neumožňuje vydávání řidičských průkazů či náhradních řidičských průkazů na Velvyslanectví ČR v zahraničí.

Dle průzkumu Ministerstva dopravy ČR členské státy EU obdobnou službu svým občanům neposkytují.

V současné době se situace řeší tak, že **osoby, u kterých došlo ke ztrátě řidičského průkazu, uskuteční návrat do států, jejichž jsou občany, pouze na základě potvrzení policie o ztrátě či odcizení řidičského průkazu.** Tato praxe však nemá oporu v legislativě a žádný členský stát EU

nemá zákonem stanoveno, že tento doklad nahrazuje řidičský průkaz a je na jeho základě možné řídit motorové vozidlo. V praxi je však uvedená skutečnost tolerována zejména státy s větším turistickým ruchem, pokud osoba řídící pouze na základě potvrzení o ztrátě či odcizení řidičského průkazu uskutečňuje návrat zpět do České republiky.

F Základní doporučení pro turisty

Stále více se mezi turistickými destinacemi objevují různé exotické země. Obecně je pro cesty českých občanů do některých těchto oblastí doporučována značná opatrnost, **zejména je vhodné získat maximum informací o daném teritoriu** a o možných rizicích pobytu v něm. Před cestou je někdy **vhodné kontaktovat lékaře a spojit se telefonicky či například prostřednictvím elektronické pošty s příslušným českým zastupitelským úřadem** (seznam ZÚ ČR v zahraničí lze nalézt opět na webové stránce www.mzv.cz, v odkaze „O ministerstvu" - „Diplomatické mise"), který disponuje nejaktuálnějšími a nejpodrobnějšími informacemi o místní bezpečnostní a zdravotní situaci. Stejně tak je vhodné v některých případech spojit se s ním i po příjezdu do cizí země a oznámit mu itinerář cesty.

V souvislosti s cestami českých občanů do zahraničí je **vhodné upozornit na nutnost dodržování zákonů navštívené země.** Jakkoliv jsou občany ČR, vstupem na území cizího státu začínají podléhat jurisdikci navštívené země, jejíž orgány je mohou postihovat za porušení právního řadu daného státu, ať už se jedná o trestnou činnost, nelegální práci, dopravní a jiné správní delikty či jinou nedovolenou činnost.

Je žádoucí rovněž **dbát celkové opatrnosti, obzvláště na bezpečnou úschovu finančních prostředků a cestovních i jiných potřebných dokladů.** Žádoucí je rovněž respektovat místní zvyklosti i dodržovat obecnou slušnost a zdrženlivost, zejména v islámských zemích, ale i v dalších regionech.

V neposlední řadě **je vhodné sjednání pojištění úhrady nákladů zdravotní péče v zahraničí a repatriace hospitalizovaných a ostatků zemřelých do vlasti**, neboť v průběhu pobytů českých občanů v zahraničí, bohužel, nastávají i neradostné situace. Sjednání daného druhu pojištění pak pomůže příbuzným či pozůstalým, aby vedle nutnosti vyrovnání se s nastalou situací nemuseli řešit a hradit někdy na české poměry enormní náklady za poskytnutou lékařskou péči nebo za repatriaci.

U automobilistů je potřebné apelovat na nutnost dodržování bezpečnostních přestávek při jízdě, aby zbytečně nedocházelo k osobním a rodinným tragédiím, včetně těch s nejsmutnějšími následky. Ministerstvo zahraničních věcí ČR upozorňuje v tomto smyslu každoročně české turisty, a zejména opakovaně ty, kteří míří do Chorvatska, neboť především na této trase dochází k velkému množství nehod, jejichž příčinou je únava řidičů snažících se „odřídit" celou cestu na jeden „zátah".

i. Desatero na cesty do zahraničí

1. Před odjezdem se informujte

Před odjezdem se pokuste získat co nejvíce informací o podmínkách cestování do konkrétní země, tamních zvláštnostech, rizicích a zemi jako takové celkově. Základní orientační informace naleznete na webové stránce Ministerstva zahraničních věcí ČR v kapitole „**Cestujeme" v podkapitole „Státy světa – informace na cesty", záložka „Cestování"**.

Nejpřesnější a nejaktuálnější informace Vám poskytne zastupitelský úřad daného státu. Seznam zastupitelských úřadů cizích zemí naleznete rovněž na webové stránce MZV v **„Státy světa - informace na cesty“, záložka „Kontaktní cizí úřad“**.

2. Před odjezdem se pojistěte

Zcela nezbytné je sjednání pojištění úhrady léčebných výloh pro pobyt v zahraničí. Bez pojištění nedoporučujeme vůbec vycestovat. S obsahem pojistné smlouvy se důkladně seznamte. Současně se informujte, se kterými státy má ČR sjednáno poskytování bezplatné zdravotní péče. Tyto informace Vám sdělí Ministerstvo zdravotnictví ČR, 128 01 Praha 2, Palackého nám. 4, tel. 02/2497 1111, internet: www.mzcr.cz .

Doporučuje se rovněž sjednání havarijního pojištění vozidla zahrnující asistenční služby.

3. Buďte ve spojení s kontaktní osobou

O itineráři své cesty doporučujeme informovat osobu Vám blízkou, žijící nejlépe v ČR. Dohodněte s ní termíny, ve kterých budete o sobě podávat zprávy a možnost okamžitého kontaktu v případě nouze. Informace o této osobě můžete zapsat i do svého cestovního pasu. Uložte si číslo kontaktní osoby do svého mobilního telefonu ve formátu pro volání ze zahraničí (+420 ...)

4. Registrujte se v systému DROZD

Webová aplikace **„Dobrovolná registrace občanů při cestách do zahraničí“** (DROZD) umožňuje poskytovat na dobrovolném základě informace o plánovaném pobytu v zahraničí.

Nemáte-li přístup k internetu, je samozřejmě možné informovat o svém pobytu v zahraničí příslušný český zastupitelský úřad jiným způsobem, například dopisem či v naléhavých případech i telefonicky.

Při vzniku mimořádné situace učiňte neprodleně následující kroky:

- zaregistrujte se v systému DROZD (pokud jste tak již neučinili dříve),
- udržujte spojení s kontaktní osobou v ČR v pravidelných termínech,
- uložte si číslo zastupitelského úřadu do svého mobilního telefonu,
- informujte o své situaci zastupitelský úřad, a to i v případě, že jste v bezpečí,
- průběžně sledujte výzvy na webové stránce MZV,
- respektujte pokyny místních úřadů.

V rizikových oblastech cestujte vždy s věrohodnou cestovní kanceláří nebo ve skupině, která by měla čítat alespoň 3 osoby. Pokud to okolnosti dovolují, nerozdělujte se. Není-li to nutné, necestujte v noci a zásadně respektujte místní předpisy a zvyklosti.

5. Chraňte své doklady a cenné předměty

Zvýšenou pozornost věnujte ochraně cestovních dokladů a cenných předmětů. Pořiďte si kopii cestovního dokladu. Finanční prostředky a cennosti neukládejte na jedno místo, ale snažte se je rozdělit na více částí.

V případě ztráty, odcizení nebo znehodnocení cestovního pasu je nutno se dostavit na český zastupitelský úřad za účelem vystavení náhradního cestovního dokladu.

6. Dodržujte celní předpisy

Respektujte předpisy upravující dovoz či vývoz některých předmětů (např. mincí, drahých šperků, zbraní, starožitností, archeologických nálezů, léčiv, předmětů vyšší hodnoty či dokonce minerálů). Porušení místních předpisů bývají přísně sankcionována, výjimkou není ani velmi vysoká pokuta či trest odnětí svobody. Při nákupech vyžadujte a uschovávejte pokladní stvrzenky pro případ kontroly. Před samotným nákupem prověřte, zda vývoz daného zboží nepodléhá zvláštnímu režimu. Zvláštní předpisy samozřejmě platí i pro dovoz a vývoz zbraní.

Je nutno též respektovat předpisy upravující, jaké předměty je možno přepravovat v letadle a co je možné vzít s sebou na palubu letadla.

Pro cestování s domácími zvířaty se obvykle vyžaduje mezinárodní očkovací průkaz či platné veterinární potvrzení.

7. Dodržujte místní zákony a předpisy

Ke vstupu na území cizího státu není právní nárok. Je dobré vědět, že příslušné imigrační úřady mohou odepřít vstup i v případě, že cestující je vybaven příslušným druhem víza. Vstupem na území cizího státu podléháte jeho jurisdikci a v případě porušení místního právního řádu Vám může být uložena sankce dle místních předpisů, která může být značně odlišná od postihu v České republice.

8. Respektujte místní zvyklosti

Seznamte se s kulturními i náboženskými odlišnostmi navštívené země. Jejich byť nevědomé nerespektování může přivodit nepříjemnosti či dokonce vyvolat nebezpečné situace. Pamatujte, že řada návyků, které považujeme za naprosto normální, může v některých zemích provokovat. Například v muslimských zemích může být považováno za naprosto nevhodné jíst ve dne na veřejnosti během postního měsíce ramadánu. Rovněž tak oblečení, které považujeme pro danou situaci za přiměřené, může být v některých oblastech důvodem k odepření vstupu na některá místa či na některé památky.

9. Chraňte životní prostředí

V řadě zemí světa jsou velmi přísné předpisy na ochranu životního prostředí. Při překročení pravidel na ochranu živočichů a rostlin hrozí v mnoha zemích nejen vysoké pokuty, ale i trestní postih, včetně odnětí svobody.

Lov a odchyt živočichů většinou podléhá povolení nebo je zcela zakázán. Existují též pravidla pro sběr rostlin a dokonce i larev některého hmyzu. Doporučujeme proto seznámit se s místními předpisy a důsledně je dodržovat. Před vstupem do přírodních rezervací a národních parků se seznamte s jejich provozními řády a podmínkami pobytu.

10. V nouzi se obraťte na zastupitelský úřad ČR

V případě nouze se můžete se žádostí o pomoc obrátit na příslušný zastupitelský úřad ČR. Seznam úřadů je obsažen na internetové stránce MZV v kapitole Státy světa - informace na cesty. Spojení na zastupitelské úřady v zemích, do nichž hodláte cestovat, doporučujeme si zajistit ještě před vycestováním z ČR a považujeme za účelné je vždy mít při sobě.

Je možné se též obrátit na Operační a informační centrum Ministerstva zahraničních věcí ČR tel. +420 224 182 425.

G Dobrovolná registrace při cestách do zahraničí - DROZD

Ministerstvo zahraničních věcí ČR spustilo v loňském roce internetový program, který českým občanům umožňuje informovat Ministerstvo zahraničních věcí na dobrovolném základě o plánovaném pobytu v zahraničí. Poskytnuté informace slouží české konzulární službě k pomoci našim občanům v nejrůznějších situacích včetně přírodních katastrof, sociálních nepokojů a ozbrojených konfliktů.

Odkaz na webovou aplikaci „Dobrovolná registrace občanů“ se nachází na webové stránce MZV v kapitole „Cestujeme“. Samostatně je též přístupná na adrese http://drozd.mzv.cz/.

Po spuštění aplikace cestovatel sám vyplní jednoduchý formulář. Formulář má 4 části:

1. Informace o cestovateli
2. Informace o spolucestujících rodinných příslušnících
3. Údaje o pobytu v zahraničí
4. Kontaktní osoba v ČR

Zadané informace slouží pracovníkům konzulární služby v ústředí i na zastupitelských úřadech k rychlému kontaktování cestovatele nebo jeho příbuzných v ČR v případě potřeby, a to zejména prostřednictvím mobilního telefonu či e-mailu.

V případě přírodních katastrof či zhoršení bezpečnostní situace v dané zemi umožňuje systém rozesílání hromadných e-mailů a SMS. Během několika málo minut jsme tak schopni předat například informaci o plánované evakuaci všem, kteří se do systému zaregistrují.

Systém umožňuje i následnou editaci vložených údajů například při změně trasy, délky pobytu ap., a to na základě přihlašovacího jména a hesla, které si cestoval sám určí.

Osobní data budou v systému uchovávána jen po dobu předpokládaného pobytu v zahraničí. Po datu jeho plánovaného ukončení obdrží cestovatel automaticky e-mailovou zprávu, že jeho data budou vymazána, přičemž mu bude dána možnost registraci prodloužit.

III. Část

A Mimořádné situace v zahraničí

Prakticky každý měsíc dojde ve světě k situaci, kterou lze z pohledu naší konzulární služby označit jako mimořádnou. Připomeňme si ve stručnosti ty nejzávažnější situace roku 2010:

- Zemětřesení na Haiti – postiženi 2 občané.
- Bleskové povodně po deštích v Peru (oblast Machu Picchu) z oblasti byli letecky evakuováni turisté, mezi nimi 3 občané ČR.
- Zemětřesení zasáhlo 80 % území Chile, 2 zranění čeští občané.
- Erupce sopky na Islandu, uzavření leteckého provozu, stovky občanů ČR se nemohly vrátit domů.
- Izrael/Palestina incident na lodi aktivistů - zásah izraelských ozbrojených složek, postiženi 4 čeští občané.
- Dlouhotrvající deště na většině území střední Evropy od května 2010 s povodněmi. V Rumunsku byla nejhorší situace na severovýchodě země.
- Třetí stupeň povodňové aktivity byl vyhlášen na většině území Slovenska.
- Rusko - nepolevující vedra, která rapidně zhoršila smogovou situaci v Moskvě a evropské části Ruska. Na konci července se přidalo ještě zatížení hustým dýmem z požárů lesů a rašelinišť.
- Bleskové povodně v Indii, oblast Lehu - v oblasti bylo cca 150 Čechů, někteří byli evakuováni.

Začátek letošního roku byl ještě náročnější. Region Blízkého východu a státy severní Afriky se od počátku letošního roku potýkají s vlnou protivládních demonstrací, která již svrhla hlavy států v Tunisku a Egyptě. Nejostřeji se situace vyvinula v Libyi. Kritická bezpečnostní situace v hlavním městě dokonce motivovala MZV k rozhodnutí evakuovat občany ČR.

Dne 11. března dále zasáhlo ostrov Honšú silné zemětřesení o síle 8,9 stupňů Richterovy škály. Následně se přes zasaženou oblast přehnala přívalová vlna tsunami. Rovněž v tomto případě došlo k evakuaci občanů ČR. V tomto případě byla zajištěna evakuace pomocí letadel Armády ČR.

Prioritou pro MZV bylo zajištění ochrany životů respektive zdraví občanů ČR, tedy poskytování aktuálních informací o bezpečnostní situaci, vydávání doporučení a varování pro cesty a pobyt v zemi a asistence při opuštění nebezpečných oblastí, případně evakuace občanů ze země.

Jedním z hlavních komunikačních nástrojů ve vztahu k veřejnosti jsou tzv. doporučení a varování pro občany ČR, které MZV zveřejňuje na svých webových stránkách. Tato doporučení a varování lze nalézt v rubrice „Cestujeme – Aktuální doporučení a varování“. MZV tato doporučení a

varování vydává s cílem upozorňovat občany na možná nebezpečí, která by jim při cestách do zahraničí mohla hrozit. Obdobná doporučení vydávají i ministerstva zahraničních věcí jiných států.

Při vydávání doporučení a varování vychází MZV zejména z poznatků a doporučení zastupitelských úřadů ČR v místě. Uvedená doporučení jsou koordinována s ostatními zastupitelskými úřady členských států EU.

B Cestování do Egypta a některá doporučení

Egypt patří k jedné z nejvíce preferovaných turistických destinací na světě, a to i mezi českými občany. V roce 2010 Egypt navštívilo 206 249 českých turistů. Oproti roku 2009 se jedná o mírný nárůst. K nejvyhledávanějším turistickým lokalitám patří přímořská letoviska u Rudého moře (Hurghada, Safaga, ale i např. nově se rozvíjející Marsa Alam) a dále letoviska na Sinaji (např. Sharm al Sheikh, Taba). K tradičním návštěvním místům patří také památky spojené se staroegyptskou kulturou na jihu země (Abu Simbel, Asuán, Luxor, chrámy kolem Nilu) a dále pak hlavní město Káhira (muzeum, pyramidy – Gíza, Sakkara), případně i místa, jež jsou dosažitelná v rámci konání výletů z přímořských letovisek (klášter sv. Kateřiny na Sinaji, výlety do pouště). Všechny hlavní turistické památky jsou již opět přístupné veřejnosti. K méně obvyklým turistickým cílům patří návštěva oáz či severní části země (Alexandrie, Al Alamain). V této souvislosti je vhodné připomenout, že **střední část Egypta (Assiut) není k cestám turistů doporučována** s ohledem na jejich bezpečnost.

I nadále v zemi (větších městech) **platí zákaz nočního vycházení od 2.00 do 5.00 ráno** (stav k 05/2011 s možným trváním cca do podzimu 2011). Vzhledem k nestabilní situaci v Libyi a k možným příp. demonstracím a stávkám za zlepšení životních a pracovních podmínek, příp. později i předvolebních akcí (konání voleb na podzim roku 2011) je třeba, **aby čeští turisté zůstávali obezřetní, byli v kontaktu se zástupci svých CK a k aktuální situaci sledovali webové stránky MZV/zastupitelského úřadu v Káhiře**. K důležitým informacím z poslední doby je nutno uvést, že s účinností **od 15. 5. 2011 jsou rušeny přímé lety ČSA Káhira-Praha-Káhira**. Většina českých turistů však využívá přímé charterové lety přímo do turistických letovisek (Hurghada, Sharm al Sheikh, Taba).

V současné době je politická/bezpečnostní situace v zemi dobrá. Je však otázkou, jaký bude další vývoj, neboť na podzim 2011 se budou konat v Egyptě jak parlamentní, tak i prezidentské volby.

C Trestná činnost občanů ČR v zahraničí

Úvodem je nutno konstatovat, že dle čl. 36 Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích ze dne 24. dubna 1963, která byla publikována vyhláškou č. 32/1969 Sb., je cizí stát povinen informovat o omezení svobody občana České republiky jen v případě, když o to zadržená osoba sama požádá. Zastupitelské úřady ČR v zahraničí proto nemají k dispozici informace o všech trestných činech občanů ČR spáchaných v zahraničí.

Ke dni 31. 12. 2008 se nacházelo celkově ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody **748** občanů ČR. Z tohoto počtu bylo pro drogové delikty uvězněno **78** občanů (cca 1/10).

Ke dni 31. 12. 2009 se nacházelo celkově ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody **623** občanů ČR. Z tohoto počtu bylo pro drogové delikty uvězněno **103** občanů.

Ke dni 31. 12. 2010 se nacházelo celkově ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody **662** občanů ČR. Z tohoto počtu bylo pro drogové delikty uvězněno **119** občanů.

Celkový počet zadržovaných občanů ČR k danému datu tedy v uplynulém vzrostl. Znepokojivý je nárůst občanů zadržovaných v souvislosti s drogovou činností.

Následující graf porovnává počty případů zadržených občanů ČR v průběhu letních turistických sezón v posledních pěti letech. Z grafu je patrné, že i když rozdíly nejsou markantní, byla letní turistická sezóna roku 2010 z uvedeného pohledu nejhorší.

- Detailní statistiky viz.:
  - Tabulka 5 - ZÚ, v jejichž obvodu je největší počet zadržených osob (k 31.12.2010), str. 16
  - Graf 1 – Omezení osobní svobody v letech 2006-2010, str. 17
  - Graf 2 – Počet českých občanů ve výkonu trestu, str. 17

IV. Část – přílohy

Tabulka 1 - Počty omezení osobní svobody za drogové delikty ke dni 31. 12. 2010

Zastupitelský úřad	Počet osob
Lima	22
Madrid	18
Berlín	8
Bratislava	8
Londýn	8
Řím	8
Sao Paulo	8
Drážďany	5
Stockholm	3
Vídeň	3
Ankara	2
Bělehrad	2
Bern	2
Buenos Aires	2
Istanbul	2
Oslo	2
Rabat	2
San José	2
Záhřeb	2
Brasilia	1
Budapešť	1
Dillí	1
Hanoj	1
Havana	1
Kodaň	1
Lisabon	1
Sydney	1
Tunis	1
Varšava	1
Celkem	**119**

Tabulka 2 - Statistický přehled o poskytované konzulární pomoci v letech 2004 – 2010

	Vydání cestovních průkazů	Doplňkový prodej valut	Hospitalizace	Úmrtí	Dopravní nehody
2004	2 120	64	236	301	530
2005	2 798	72	258	421	494
2006	2 552	58	370	397	482
2007	2 911	81	368	494	501
2008	2 164	18	422	432	371
2009	2 284	32	347	414	287
2010	2 478	63	299	441	309

Tabulka 3 - Pořadí ZÚ dle počtu vydaných cestovních průkazů v roce 2010

ZÚ	Vydání NCD
Londýn	848
Dublin	138
Brusel	118
Paříž	111
Washington	104
Bern	90
Vídeň	78
Toronto	66
Haag	65
Madrid	63
Athény	60
Řím	57
Los Angeles	51

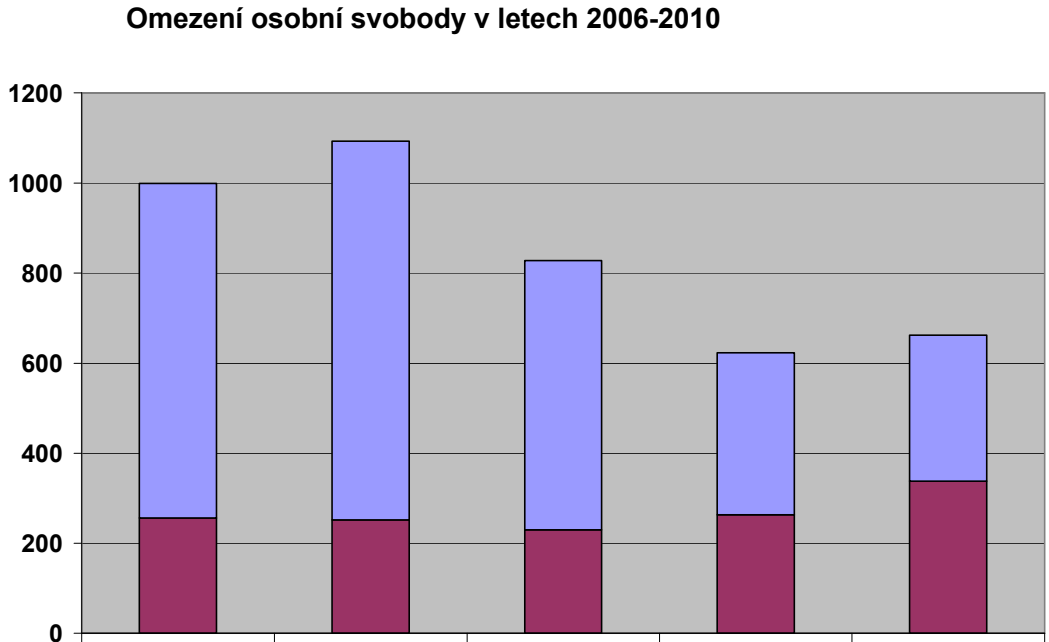
Tabulka 4 - Pořadí ZÚ dle řešených případů úmrtí

ZÚ	Úmrtí
Bratislava	124
Bern	45
Berlín	31
Londýn	23
Řím	22
Madrid	17
Záhřeb	16
Varšava	15
Paříž	13
Vídeň	13
Athény	9
Drážďany	8
Káhira	7
Ottawa	7
Washington	7
Ankara	6
Bělehrad	6
Mnichov	6
Sofie	6

Tabulka 5 - ZÚ, v jejichž obvodu je největší počet zadržených osob (k 31.12.2010)

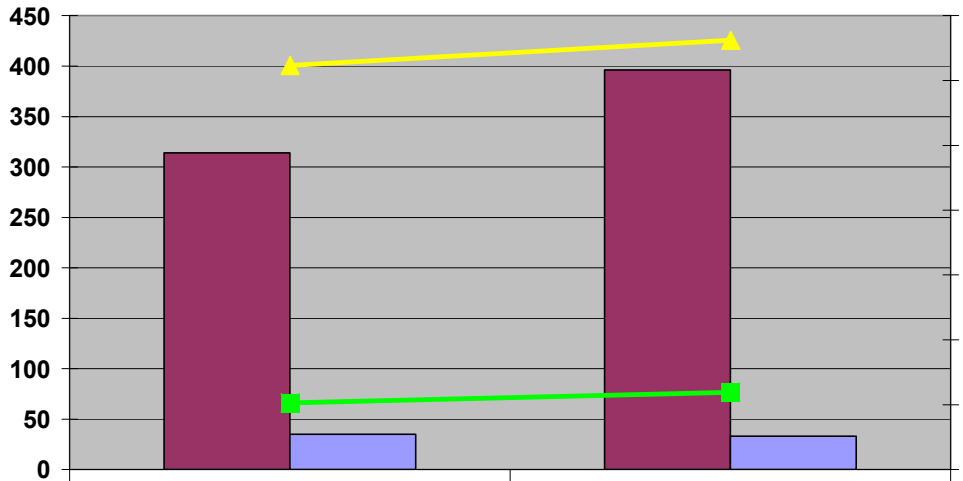
Zastupitelský úřad	Počet osob
Vídeň	123
Madrid	102
Londýn	95
Drážďany	68
Bratislava	43
Řím	42
Berlín	34
Lima	22
Chicago	21
Paříž	19
Dublin	10
Haag	10
Bern	8
Sao Paulo	8
Varšava	6
New York	5
Washington	5

Graf 1

	2006	2007	2008	2009	2010
mimo sezonu	743	841	598	360	324
v turistické sezone	256	252	230	263	338

Graf 2

	2009	2010
nově vzato - celkem	314	396
nově vzato - drogy	35	33
k 31.12. - celkem	623	662
k 31.12.- drogy	103	119